

Etusivu>Kanteen nostaminen>Missä ja miten?>Minkä valtion lainsäädäntöä sovelletaan?

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

espanja

Swipe to change

Minkä valtion lainsäädäntöä sovelletaan?

Espanja

1 Voimassa olevien lainvalintasääntöjen lähteet

1.1 Kansalliset säännöt

Suurin osa lainvalintasäännöistä sisältyy siviililain johdanto-osastoon (*Titulo Preliminar del Código Civil*, 912 §). Sovellettavia säännöksiä on myös joissakin erityislaeissa, kuten kansainvälistä adoptiota koskevassa laissa.

1.2 Voimassa olevat monenväliset sopimukset

Espanjassa on tällä hetkellä voimassa seuraavat sovellettavaan lakiin liittyvät EU:n asetukset:

- Maksukyvyttömyysmenettelyistä annettu asetus (EY) N:o 1346/2000.
- Sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista annettu asetus (EY) N:o 593/2008 (Rooma I).
- Sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista annettu asetus (EY) N:o 864/2007 (Rooma II).
- Tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla annettu asetus (EU) N:o 1259/2010 (Rooma III).
- Toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta annettu asetus (EU) N:o 650/2012.

Espanja on myös useiden lainvalintaa koskevien sopimusten sopimusvaltio. Tähän liittyvät tärkeimmät monenväliset sopimukset ovat seuraavat:

- Sukunimiin ja etunimiin sovellettavasta laista tehty yleissopimus, München, 5. syyskuuta 1980.
- Toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehty yleissopimus, Haag, 19. lokakuuta 1996.
- Elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista tehty pöytäkirja, Haag, 23. marraskuuta 2007.
- Testamenttimääräysten muotoa koskevista lakiristiriidoista tehty yleissopimus, Haag, 5. lokakuuta 1961.
- Liikenneonnettomuuksissa sovellettavasta laista tehty yleissopimus, Haag, 4. toukokuuta 1971.
- Tuotevastuuseen sovellettavasta laista tehty pöytäkirja, Haag, 2. lokakuuta 1973.

1.3 Pääasialliset voimassa olevat kahdenväliset sopimukset

Sovellettavan lain osalta tällä hetkellä on voimassa Montevideossa 4. marraskuuta 1987 tehty Espanjan kuningaskunnan ja Uruguayn itäisen tasavallan välinen sopimus lainvalinnasta lasten elatusapua sekä elatusapua koskevien oikeuden päätösten ja sovintoratkaisujen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevissa asioissa.

2 Lainvalintasääntöjen soveltaminen

2.1 Tuomarin velvollisuus soveltaa lainvalintasääntöjä omasta aloitteestaan

Siviililain 12 §:n 6 momentissa säädetään, että tuomioistuimet ja viranomaiset soveltavat viran puolesta Espanjan oikeuden lainvalintasääntöjä.

2.2 Renvoi

Siviililain 12 §:n 2 momentin mukaan viittaus ulkomaiseen oikeuteen katsotaan viittaukseksi nimenomaan aineelliseen oikeuteen, eikä ulkomaisen oikeuden viittauksia (*renvoi*), jotka sen lainvalintasäännöissä johtavat muuhun kuin kuin Espanjan lakiin, oteta huomioon. Näin ollen ainoastaan takaisinviittaus (ensimmäisen asteen *renvoi*) hyväksytään.

Edelleenviittauksia (toisen asteen *renvoi*) ei hyväksytä, lukuun ottamatta tapauksia, joissa on kyse vekseleistä, sekeistä tai velkakirjoista ja kelpoisuudesta tehdä tällaisia sitoumuksia.

Kun sovelletaan jotain EU:n asetusta tai kansainvälistä sopimusta, sovelletaan näiden välineiden takaisin- ja edelleenviittauksiin liittyviä erityissääntöjä.

2.3 Liittymän muuttuminen

Espanjan lainsäädännössä ei ole mitään yleistä sääntöä sellaisia tilanteita varten, jotka koskisivat statutiinvaihdostapauksia eli muutoksia olosuhteissa, joita käytetään lainvalintaa koskevassa säännössä liittymänä. Siviililain 9 §:n 1 momentissa todetaan täysi-ikäisyyden osalta, että liittymän muuttuminen ei vaikuta jo saavutettuun täysi-ikäisyyteen. Tällaisessa tapauksessa otetaan huomioon se laki, jota sovellettiin, kun kyseinen oikeudellinen tilanne syntyi, vaikka liittymä olisi myöhemmin muuttunut.

Kun sovelletaan jotain EU:n asetusta tai kansainvälistä sopimusta, sovelletaan näiden välineiden statutiinvaihdokseen liittyviä sääntöjä.

2.4 Poikkeukset normaaliin lainvalintasääntöjen soveltamiseen

Siviililain 12 §:n 3 momentissa todetaan, että ulkomaista lakia ei sovelleta missään tapauksessa silloin, kun se on ristiriidassa oikeusjärjestelmän perusteiden (*orden público*) kanssa. Näin ollen ulkomaista lakia ei sovelleta silloin, kun se on ilmeisesti ristiriidassa Espanjan oikeuden peruseriaatteiden kanssa.

Perustuslaissa tunnustettujen periaatteiden katsotaan olevan keskeisiä.

2.5 Vieraan valtion lain sisällön selvittäminen

Asianosaisten on todennettava ulkomaisen lain sisältö ja voimassaolo. Tuomioistuin voi tarkistaa sen kaikilla ulkomaisen lainsäädännön soveltamisen kannalta tarpeelliseksi katsomillaan keinoilla. Järjestelmä on yhdistelmä lausuntojen antamista ja tutkimusten tekemistä vain asianosaisen hakemuksesta, ja siinä on mahdollisuus tehdä tuomioistuimen kanssa yhteistyötä tarkistusten tekemisessä. Poikkeustapauksissa, joissa ulkomaisen lainsäädännön sisältöä ei voida todentaa, sovelletaan Espanjan lakia.

3 Lainvalintasäännöt

3.1 Sopimusvelvoitteet ja oikeustoimet

Sopimusvelvoitteisiin sovellettavan lain määräytymistä säädellään yleensä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 593/2008 (Rooma I asetus). Tapaukset, joihin Rooma I asetusta ei voida soveltaa, ratkaistaan siviililain 10 §:n 5 momentin säännösten mukaisesti. Ne perustuvat

valinnanvapauden tunnustamiseen, mikäli on nimenomaan valittu sovellettava laki ja tällä lailla on jokin yhteys kyseiseen asiaan. Jos näin ei ole, sovelletaan asianosaisille yhteistä kansallista lakia. Jos sekään ei ole mahdollista, sovelletaan heidän yhteisen asuinpaikkansa lakia, ja viimeisenä keinona sovelletaan sen paikan lakia, jossa sopimus on tehty.

3.2 Sopimukseen perustumattomat velvoitteet

Tähän asiaan sovelletaan 11 päivänä heinäkuuta 2007 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 864/2007

(Rooma II). Liikenneonnettomuksiin liittyviin asioihin sovelletaan Haagin vuoden 1971 yleissopimuksen ja valmistajan vastuuseen liittyviin asioihin Haagin vuoden 1973 yleissopimuksen sisältämiä lainvalintasääntöjä.

Asiat, jotka eivät sisälly mihinkään edellä mainittuihin säännöksiin tai määräyksiin, kuuluvat siviililain 10 §:n 9 momentin soveltamisalaan. Sen mukaan tapauksiin, joissa on kyse sopimukseen perustumattomista velvoitteista, sovelletaan sen paikan lakia, jossa onnettomuus tai vahinko on tapahtunut.

Luvattomaan asiainhuoltoon sovelletaan sen paikan lakia, jossa asianhuoltaja pääasiallisesti toimii, ja perusteettomaan etuun sovelletaan lakia, jonka ansiosta henkilö on saanut perusteetonta etua.

3.3 Henkilökohtainen asema ja sen vaikutus henkilötietoihin (nimi, asuin- ja kotipaikka, oikeuskelpoisuus)

Siviililain 9 §:n mukaan näihin asioihin sovellettava laki määräytyy luonnollisen henkilön kansalaisuuden perusteella. Kaksoiskansalaisuudesta ja tilanteesta, jossa kansalaisuutta ei voida määrittellä, on säädetty erikseen. Kaksoiskansalaisuus määritetään sillä perusteella, onko kyse Espanjan lain mukaisesta kaksoiskansalaisuudesta vai kaksoiskansalaisuudesta, josta ei säädetä Espanjan laissa. Kaksoiskansalaisuussopimus on tehty Chilen, Perun, Paraguayan, Nicaraguan, Guatemalan, Bolivian, Ecuadorin, Costa Rican, Hondurasin, Dominikaanisen tasavallan, Argentiinan ja Kolumbian kanssa. Jos mitään näistä sopimuksista ei voida soveltaa, etusijalla on sen maan kansalaisuus, jossa henkilöllä oli viimeksi vakituinen asuinpaikka, tai jos se ei ole mahdollista, sen maan kansalaisuus, jonka henkilö on viimeksi saanut. Jos kaksoiskansalaisuudesta ei säädetä Espanjan laissa ja toinen kansalaisuus on Espanjan kansalaisuus, se on etusijalla. Jos kumpikin kansalaisuus on EU:hun kuuluvan maan kansalaisuus, on kuitenkin sovellettava kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltämisen periaatetta. Henkilöihin, joiden kansalaisuutta ei voida määrittää, sovelletaan heidän vakituisen asuinpaikkansa lakia.

Kansalaisuudettomiin henkilöihin sovelletaan 28. syyskuuta 1954 tehdyn New Yorkin yleissopimuksen 12 artiklaa, jonka mukaan sovellettava laki on kotimaan laki tai sen puuttuessa asuinpaikan laki.

Luonnollisen henkilön nimeen sovellettava laki määräytyy vuonna 1980 tehdyn Münchenin yleissopimuksen mukaan. Luonnollisen henkilön etu- ja sukunimi määräytyy sen valtion lain mukaan, jonka kansalainen hän on.

3.4 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen, mukaan lukien adoptio

Siviililain 9 §:n 4 momentin mukaan biologisen vanhempi-lapsisuhteen määrittämiseen sovelletaan sen valtion lakia, jossa lapsen vakituinen asuinpaikka on suhteen vahvistamisajankohtana. Jos lapsen vakituista asuinpaikkaa ei pystytä määrittämään tai jos laki ei salli vanhempi-lapsisuhteen vahvistamista, sovelletaan lapsen senhetkistä kansallista lainsäädäntöä. Jos tämä lainsäädäntö ei salli vanhempi-lapsisuhteen vahvistamista tai lapsella ei ole kansalaisuutta, sovelletaan Espanjan aineellista oikeutta.

Adoptioon sovelletaan erityislainsäädäntöä eli kansainvälistä adoptiota koskevaa lakia 54/2007. Kyseisen lain 18 §:ssä todetaan, että Espanjan toimivaltaisen viranomaisen adoptiosta tekemään päätökseen sovelletaan Espanjan aineellista oikeutta, jos adoptiolapsella on adoptioajankohtana vakituinen asuinpaikka Espanjassa tai hän on ollut Espanjassa tai hänet aiotaan viedä sinne, koska tarkoituksena on siirtää hänen asuinpaikkansa sinne. Biologisen tai adoptioon perustuvan vanhempi-lapsisuhteen sisältöön ja vanhempainvastuuseen sovellettava laki määräytyy 19. lokakuuta 1996 tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaan. Yleissopimuksen 17 artiklassa määrätään, että vanhempainvastuuseen sovelletaan sen valtion lakia, jossa lapsella on vakituinen asuinpaikka.

3.5 Avioliitto, avoliitto, muu parisuhde, avioero, asumusero, elatusvelvollisuus

Espanjan lainsäädännössä on säädetty avioliiton solmimisesta ja vaikutuksista. Siviililaissa todetaan avioliiton solmimismuodosta, että siviilivihkimisen voi toimittaa Espanjassa tai sen ulkopuolella siviililaissa tarkoitettu tuomari, kaupunginjohtaja tai muu viranomainen. Vaihtoehtoisesti vihkiminen voidaan toimittaa laissa säädettyä uskonnollista seremoniaa noudattaen. Siviililaissa todetaan myös, että espanjalaiset voivat solmia avioliiton Espanjan ulkopuolella noudattaen avioliiton solmimispaikan laissa säädettyä muotoa. Jos molemmat puoliset ovat ulkomaalaisia, he voivat solmia avioliiton Espanjassa samojen sääntöjen mukaisesti kuin espanjalaiset tai kumman tahansa puolison kotimaan lain mukaisesti. Avioliittokelpoisuuteen ja suostumukseen avioliiton solmimiseen sovelletaan puolisoiden kansallisia lakeja (siviililain 9 §:n 1 momentti).

Siviililain 9 §:n 2 momentin mukaan avioliiton vaikutuksiin sovelletaan lakia, jota sovellettiin avioliiton solmimishetkellä molempiin puolisoihin. Jos heihin ei sovellettu samaa lakia, sovelletaan sellaista kumman tahansa puolison lakia tai vakituisen asuinpaikan lakia, jonka he ovat yhdessä valinneet ja vahvistaneet ennen avioliiton solmimista laaditulla virallisella asiakirjalla. Jos he eivät ole valinneet sovellettavaa lakia, sovelletaan välittömästi avioliiton solmimisen jälkeisen yhteisen vakituisen asuinpaikan lakia tai sen puuttuessa avioliiton solmimispaikan lakia.

Asumuseroon ja avioeroon sovelletaan tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla annettua asetusta (EU) N:o 1259/2010 (Rooma III asetetus). Siviililain 107 §:n 1 momentissa säädetään, että avioliiton pätemättömäksi julistamiseen sovelletaan avioliiton solmimista koskevaa lakia.

Espanjan kansainvälisessä yksityisoikeudessa ei ole avopareja koskevia säännöksiä (mikä tarkoittaa, että periaatteessa turvaututaan analogiaan).

Elatusvelvoitteisiin sovelletaan elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista vuonna 2007 tehtyä Haagin pöytäkirjaa.

3.6 Avio-oikeuden alainen omaisuus

Avioliiton vaikutuksia koskeva sääntö (siviililain 9 §:n 2 momentti) kattaa sekä henkilökohtaiset vaikutukset että vaikutukset omaisuuteen. Siksi sovelletaan avioliiton solmimishetkellä voimassa ollutta puolisoiden yhteistä lakia. Jos sellaista ei ole, sovelletaan sellaista kumman tahansa puolison kansallista lakia tai vakituisen asuinpaikan lakia, jonka he ovat yhdessä valinneet ja vahvistaneet ennen avioliiton solmimista laaditulla virallisella asiakirjalla. Jos he eivät ole valinneet sovellettavaa lakia, sovelletaan välittömästi avioliiton solmimisen jälkeisen yhteisen vakituisen asuinpaikan lakia tai sen puuttuessa avioliiton solmimispaikan lakia.

Avioehdot tai avioliittosopimukset, joissa määrätään avioliiton taloudellisista vaikutuksista tai muutetaan tai korvataan ne, ovat päteviä, jos ne ovat sopimuksentekohetkellä avioliiton vaikutuksia koskevan lain mukaisia tai jommankumman kansalaisuusmaan tai vakituisen asuinpaikan lain mukaisia (siviililain 9 §:n 3 momentti).

3.7 Testamentit ja perinnöt

Espanja soveltaa toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta annettua asetusta (EU) N:o 650/2012. Tämän asetuksen mukaan sovelletaan vainajan kuolinhetken kotipaikan lakia, ellei vainaja ole valinnut sovellettavaksi laiksi kansallista lakiaan.

Testamentin muodon osalta noudatetaan vuonna 1961 tehdyn Haagin yleissopimuksen määräyksiä.

3.8 Kiinteä omaisuus

Siviililain 101 §:n 1 momentin mukaan kiinteän omaisuuden hallussapitoon, sitä koskeviin omistus- ja muihin oikeuksiin sekä sen julkisuuteen sovelletaan sen sijaintipaikan lakia. Samaa lakia sovelletaan myös irtaimen omaisuuteen. Kun määritetään kuljettavana olevaa omaisuutta koskevien oikeuksien

syntymistä tai lakkaamista, omaisuuden katsotaan sijaitsevan paikassa, josta se lähetettiin, paitsi jos lähettäjä ja vastaanottaja ovat nimenomaisesti tai hiljaisesti sopineet, että sen katsotaan sijaitsevan määränpäässä. Aluksiin, ilma-aluksiin ja raideliikenteen kulkuneuvoihin sekä niitä koskeviin oikeuksiin sovelletaan lippuvaltion tai rekisteröintipaikan lakia. Moottoriajoneuvoihin ja muihin tieliikenteessä käytettäviin ajoneuvoihin sovelletaan niiden sijaintipaikan lakia. Arvopapereiden liikkeeseen laskemiseen sovelletaan liikkeeseenlaskupaikan lakia.

3.9 Maksukyvyttömyys

Tapauksiin, jotka eivät kuulu [maksukyvyttömyysmenettelyistä 29 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen \(EY\) N:o 1346/2000](#) soveltamisalaan, sovelletaan [9 päivänä heinäkuuta 2003 annettua konkurssilakia 22/2003](#). Kyseisen lain 200 §:ssä säädetyn yleissäännön mukaan Espanjassa käytäviin maksukyvyttömyysmenettelyihin ja niiden vaikutuksiin sekä näiden menettelyjen toteuttamis- ja loppuunsaattamismenettelyihin sovelletaan Espanjan lakia. Konkurssilaki sisältää myös kansainvälisen yksityisoikeuden säännöksiä, joiden mukaisesti määräytyy menettelyyn liittyviin eri oikeussuhteisiin sovellettava laki.

Päivitetty viimeksi: 09/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.